

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Serbovej a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Aleny Šiškovéj, v trestnej veci **obvinenej Mgr. M. A. pre zločin neodvedenia dane a poistného** podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona a iné na neverejnom zasadnutí 24. júna 2015 v Bratislave o návrhu obvinenej Mgr. M. A. na odňatie a prikázanie veci takto

r o z h o d o l :

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku trestná vec obvinenej Mgr. M. A. vedená na Okresnom súde Dunajská Streda pod sp. zn. 1T 163/2014, a na Krajskom súde v Trnave pod sp. zn. 3Nto 3/2015, sa Okresnému súde Dunajská Streda a Krajskému súde v Trnave **odníma a prikazuje sa Okresnému súde v Spišskej Novej Vsi.**

O d ô v o d n e n i e

Na Okresnom súde Dunajská Streda prokurátor podal obžalobu na Mgr. M. A. pre zločin neodvedenia dane a poistného podľa § 277 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Trestného zákona a prečin nezaplatenia dane a poistného podľa § 278 ods. 1 Trestného zákona.

Okresný súd Dunajská Streda rozhodol trestným rozkazom z 29. júla 2014, sp. zn. 1T 163/2014.

Obvinená Mgr. A. zásielky na adrese uvedenej v trestnom rozkaze a obžalobe nepreberala, preto predseda senátu okresného súdu vydal 9. septembra 2014 podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku na obvinenú príkaz na zatknutie.

Na základe príkazu na zatknutie bola obvinená predvedená 29. septembra 2014 pred sudcu okresného súdu. Obvinenej Mgr. A. bola krátkou cestou doručená obžaloba a trestný rozkaz. Zároveň bola obvinená prepustená zo zadržania na slobodu.

Proti trestnému rozkazu obvinená podala odpor (doručený okresnému súdu 9. októbra 2014, na č.l. 105, 106). Okrem iného v odpore upozornila, že adresa jej trvalého bydliska je H..

Obvinená Mgr. M. A. listom, doručeným okresnému súdu 27. októbra 2014, podala návrh na odňatie a prikázanie veci inému súdu mimo pôsobenia trnavského kraja.

V podaní uviedla, že o vydaní trestného rozkazu sa dozvedela ponižujúcim spôsobom, kedy ju na základe zatýkacieho rozkazu zadržali príslušníci polície v mieste trvalého bydliska V.. Dôvodili to tým, že na adrese M. nepreberala zásielky. Vo vyšetrovacom spise ako aj na prokuratúre bola uvedená správna adresa trvalého pobytu. Konajúci sudca jej neumožnil skontrolovať, akú reláciu napísal poštový doručovateľ na nedoručenú zásielku. Z uvedeného je zrejmé, že k pochybeniu došlo zo strany prokuratúry a súdu, ktorí nesprávne uviedli na obžalobe a trestnom rozkaze adresu trvalého pobytu. Obvinená ďalej namietala postup sudcu pri doručovaní trestného rozkazu a obžaloby pri jej predvedení. Sudca žiadal, aby sa obvinená ihneď k uvedeným dokumentom vyjadrila. Keď obvinená uviedla, že si ich chce zobrať domov na preštudovanie, sudca sa mal v prítomnosti viacerých osôb vyjadriť: „...je to aj tak zbytočné, trest Vám nezmiernim, ba dokonca ešte ho možno aj pritvrdím“. Po tejto skúsenosti je obvinená presvedčená, že postup Okresnej prokuratúry v Dunajskej Strede a Okresného súdu v Dunajskej Strede svedčí o zaujatosti týchto orgánov voči jej osobe. Z uvedených dôvodov požiadala o odňatie veci Okresnému súdu Dunajská Streda a Krajskému súdu v Trnave.

Na hlavnom pojednávaní 12. novembra 2014 obvinená námietku zaujatosti doplnila tak, že namietala zaujatosť celého súdu a konajúceho sudcu. Sudca Okresného súdu Dunajská Streda JUDr. Ladislav Piros uznesením vyslovil svoju nezaujatosť (č.l. 119- 121).

Na č . 123 – 135 sa nachádzajú vyjadrenia sudcov okresného súdu, z ktorých vyplýva, že okrem jednej sudkyne sa sudcovia necítia byť voči obvinenej zaujatí.

Námietka zaujatosti bola 9. februára 2015 predložená na rozhodnutie Krajskému súdu v Trnave.

Krajský súd v Trnave uznesením zo 17. februára 2015, sp. zn. 3Nto 3/2015, rozhodol tak, že

- I. Sudkyňa Okresného súdu Dunajská Streda JUDr. Alica Vörösová je vylúčená z prejednávania trestnej veci vedenej pod sp. zn. 1T 163/2014, proti obvinenej Mgr. M. A., nar. X..
- II. Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku sa vyššie uvedená trestná vec Okresnému súdu Dunajská Streda neodníma.

Obvinená Mgr. A. na Okresný súd Dunajská Streda predložila **28. apríla 2015** námietku voči uzneseniu, sp. zn. 3Nto 3/2015, so žiadosťou o odročenie hlavného pojednávania. Podľa názoru obžalovanej súdy postupovali nezákonne, keď nepredložili vec na rozhodnutie Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky.

Okresný súd Dunajská Streda prípisom z 5. mája 2015 (č.l. 147) predložil spis Okresného súdu Dunajská Streda, sp. zn. 1T 163/2014, a námietku obvinenej z 21. apríla 2015 na č.l. 143 proti Uzneseniu Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Nto 3/2015, zo 17. februára 2015 na Najvyšší súd Slovenskej republiky na rozhodnutie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako najbližšie spoločne nadriadený súd preskúmal spis vzťahujúci sa na prerokúvanú trestnú vec a zistil, že **sú splnené zákonné podmienky na odňatie trestnej veci obvinenej Okresnému súdu Dunajská Streda a Krajskému súdu v Trnave.**

Podľa § 23 ods. 1 Trestného poriadku z dôležitých dôvodov môže byť vec príslušnému súdu odňatá a prikázaná inému súdu toho istého druhu a stupňa, o odňatí a prikázaní veci **rozhoduje súd, ktorý je obom súdom najbližšie spoločne nadriadený.**

Takýto postup je však výnimkou z pravidla, čo zákon podmieňuje tým, že pre tzv. „delegáciu“ musia byť dané dôležité dôvody.

Význam, resp. dôležitosť dôvodu pre aplikáciu citovaného výnimočného opatrenia na zmenu miestnej príslušnosti súdu musí byť porovnateľný s významom ústavného princípu vyplývajúceho z článku 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, že „nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi“. „Delegácia“ sa preto nesmie stať prostriedkom na porušenie práva obvineného na zákonného sudcu, ale ani prostriedkom na to, aby procesné strany určovali, kto bude zákonným sudcom.

Vzhľadom na výnimočnosť takého postupu, treba nimi rozumieť dôvody, ktoré v konkrétnej trestnej veci zabezpečia lepšie uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná, a to **najmä spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti.**

Za dôležité dôvody v zmysle citovaného zákonného ustanovenia treba podľa ustálenej súdnej praxe považovať aj zistenie takých skutočností, ktoré **pre svoju závažnosť môžu opodstatňovať vznik pochybností o nezaujatosti príslušného súdu**, znamenajúcej napokon vylúčenie všetkých sudcov príslušného súdu.

Pri úvahách, či sú v konkrétnom prípade dané dôležité dôvody na odňatie a prikázanie veci, treba hodnotiť všetky okolnosti odôvodňujúce tento postup vo vzájomnej súvislosti. A pri posudzovaní ich opodstatnenosti a závažnosti treba prihliadať aj na význam zákonných ustanovení o príslušnosti súdov a sudcov.

Podľa § 31 ods. 1 Trestného poriadku z vykonávania úkonov trestného konania je vylúčený sudca alebo prísediaci sudca, prokurátor, policajt, probačný a mediačný úradník, vyšší súdny úradník, súdny tajomník, asistent prokurátora a zapisovateľ, u ktorého možno mať pochybnosť o nezaujatosti pre jeho pomer k prejednávanej veci alebo k osobám, ktorých sa úkon priamo týka, k obhajcovi, zákonnému zástupcovi, splnomocnencom alebo pre pomer k inému orgánu činnému v trestnom konaní.

Nestrannosť sa obyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku (zaujatosti). Možno rozlišovať subjektívny prístup, ktorý sa pokúša zistiť, čo si sudca myslel pro foro interno, a objektívny prístup, pri ktorom sa skúma, či sudca poskytuje dostatočné záruky, aby sa vylúčili akékoľvek pochybnosti v tomto smere. Aplikujúc tento prístup potom

rozlišujeme nestrannosť subjektívnu (konkrétnu) a nestrannosť objektívnu alebo štrukturálnu (abstraktnú).

Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je preukázaný opak, pričom spravidla sa posudzuje podľa správania sa sudcu.

Objektívna nestrannosť sa neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho štatút či funkcie, ktoré vo veci vykonával.

Práve tu sa uplatňuje teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán a predovšetkým obvineného. Tiež sa v tomto smere odkazuje na to, že spravodlivosť nemôže byť iba vykonávaná, ale musí sa tiež javiť, že je vykonávaná („justice must not only be done, it must also be seen to be done“).

Vzhľadom na to možno vylúčiť sudcu z prejednávania a rozhodovania pridelenej veci len výnimočne a zo závažných dôvodov, ktoré mu zjavne bránia rozhodnúť v súlade so zákonom objektívne, nezaujato a spravodlivo.

Preto k vylúčeniu sudcov z pojednania a rozhodovania veci môže dôjsť len vtedy, keď ich vzťah k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom dosiahne takú intenzitu, že nebudú schopní nezávisle a nestranne rozhodovať.

Podľa názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky práve v danej veci je možné konštatovať zo strany konajúcich súdov nedostatok nestrannosti a objektívnosti.

Z obsahu súdneho a vyšetrovacieho spisu jednoznačne vyplýva, že obvinená Mgr. M. A. uznesenie o začatí trestného stíhania prevzala 19. mája 2014 (viď doručka na č.l. 2) na adrese V.. V sťažnosti proti tomuto uzneseniu (č.l. 4, 5) obvinená uviedla správnu adresu. Správna adresa je uvedená aj na prípisoch vyšetrovateľa Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Dunajskej Strede (č.l. 11 až 13). Zápisnica o výsluchu obvinenej z 25. júna 2014 (č.l. 14 až 17) obsahuje tiež správnu adresu. Z potvrdenia Okresného úradu

Dunajská Streda – odbor živnostenského podnikania na č.l. 88 vyplýva, že o osobe Mgr. M. A., trvale bytom H. nie je vykonaný zápis.

V obžalobe ako aj v trestnom rozkaze je však uvedená nesprávna adresa obvinenej – M.. Doručovanie zásielok zo strany súdu nakoniec viedlo k tomu, že na obvinenú bol vydaný príkaz na zatknutie, v ktorom bola uvedená už správna adresa. Okolnosti zadržania obvinenej a jej výsluch sudcom okresného súdu v žiadnom prípade nenasvedčujú tomu, že uvedené úkony boli vykonávané nestranné a objektívne.

Nesprávny a nezákonný bol postup Okresného súdu Dunajská Streda, keď predložil vec na rozhodnutie o odňatí veci Krajskému súdu v Trnave napriek tomu, že v písomnom podaní obvinená Mgr. A. žiadala vec odňať z pôsobnosti Krajského súdu v Trnave, čo potvrdila aj ústnym vyhlásením na hlavnom pojednávaní 12. novembra 2014 (č.l. 109), že trvá na zaujatosti celého súdu.

Najvyšší súd zdôrazňuje, že v tomto prípade rozhodoval o odňatí veci nepríslušný súd – Krajský súd v Trnave, hoci mal rozhodovať Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 23 ods. 1 Trestného poriadku). Rozhodnutie Krajského súdu v Trnave, sp. zn. 3Nto 3/2015, je preto potrebné v bode II. považovať za nezákonné (nulitné), z ktorého nemožno vyvodit' žiadne právne dôsledky.

Napriek uvedenému, sudca okresného súdu nariadil hlavné pojednávanie na 29. apríla 2015, na ktoré sa obvinená písomne ospravedlnila a zopakovala žiadosť na odňatie veci súdom v pôsobnosti Krajského súdu v Trnave.

Napokon sudca Okresného súdu Dunajská Streda predložil vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (7. mája 2015), hoci správne to mal urobiť už v októbri 2014. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na neúplnú predkladaciu správu, v ktorej absentuje pôvodná žiadosť obvinenej z 27. októbra 2014 z č.l. 108-109.

Táto séria nezákonných rozhodnutí – postupov Okresného súdu Dunajská Streda, Okresnej prokuratúry Dunajská Streda a Krajského súdu v Trnave skôr nasvedčuje o zaujatosti týchto orgánov voči obvinenej Mgr. M. A., resp. vzbudzuje pochybnosti o ich nezaujatosti.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti bolo potrebné odňať vec Okresnému súdu Dunajská Streda a Krajskému súdu v Trnave.

Takýmto spôsobom bude v tejto trestnej veci lepšie zabezpečené uplatnenie základných zásad trestného konania prostredníctvom súdu, ktorému je vec delegovaná, a to najmä na spravodlivé prejednanie veci v primeranej lehote, náležité zistenie skutkového stavu veci v rozsahu nevyhnutnom na rozhodnutie, o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 24. júna 2015

JUDr. Jana S e r b o v á , v. r.
predsedníčka senátu

Vypracovala: JUDr. Alena Šišková

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová